

4/3

13

6/3

MAUGHAM

om romaner

EN STOR DEL av kritiken har behandlat *Somerset Maugham* som en skicklig och yttlig underhållningsförfattare, som tillverkare av säljbara romaner och skådespel. Maugham har, kanske med outtalad bitterhet, godtagit och försvarat den roll som anvisats honom. I förorden till skådespelen dröjer han irriterande länge och ofta vid tanken att en författare framför allt måste vinna uppskattning och framgång. Då han nu skrivit en bok om märkliga romaner och deras författare (*Ten Novels and their authors*, Heinemann, 21 shilling) framträder samma försvarsattityd. En roman skall roa. Om den vill upplysa och göra propaganda är den inte längre konst, sådana mellan det platta och det barocka stående reflexioner överflödar. Man skall hoppa i en bok då den börjar bli ledsam; förläggarna bör ge ut långrandiga romaner i beskuret skick. Romaner skall bygga på "ett allmänintressant tema", de skall vara "så brett mänskliga att de fångar män och kvinnor i allmänhet", det intresse de väcker skall vara bestående.

Det sunda förnuft, den brist på respekt för uppfattningar som anses fina, som utmärker Maugham gör emellertid en del av hans romananalyser läsvärda; detta gäller, tycks det mig, särskilt hans studier av engelska författare, Fielding, Austin, Dickens och Emily Brontë. Men ofta har Maugham misslyckats just i försöken att stimulera läsaren; intrycket blir att han finner "Rött och svart", "Moby Dick" och "Madame Bovary" ganska tråkiga, och hans redogörelser för dem gör sannerligen ingen gläd. Essäerna om Tolstoj och Dostojevskij innehåller åtskilligt av fördomsfri och träffande kritik; undertonen av obehag över att dessa båda författare var inkonsekventa, ångestfyllda och halvtokiga, inte hyggliga, kloka och melankoliskt cyniska gentlemen som Maugham själv, är emellertid påkostande.

HERBERT TINGSTEN

Herbert Tingsten hos Adenauer:

Samverkan med Västern gör återförening möjlig

BONN, lördag.

Churchill jämförde för ett par år sedan Adenauer med Bismarck. Vad han tänkte på var väl inte karaktären eller sättet att driva politik, utan själva insatsen, inflytandet på händelserna, storheten som statsman. Säkert är att Adenauer, vare sig man hör honom tala inför skilda församlingar eller under ett samtal formera omedelbara intryck, inte erinrar om den Bismarckbild, eller rättare någon av de Bismarckbilder, som vi får i biografier, memoarer och brev. Hos Adenauer finns inte det glänsande och det oroande i ett lössläppt och våldsamt temperament, inte ansiktsuttryckets vittnesbörd om upplevelser och brytningar; man känner sig inte stå inför en personlighet som har svårt att stanna inom politikerns ram.

En likhet med Bismarck finns, det är sant, sarkasmen i debatterna, en sarkasm som tycks vara mindre ett polemiskt grepp än en efterlängtd möjlighet

att få markera föraktet för motståndarna. Denna sarkasm, torr som fnöske och effektiv som en dolkstöt, är främst förklaringen till att Adenauer är hatad av

oppositionen. Då han om ett år fyller 80 kan man inte tänka sig de rörande vänskapsbevis som föll sig naturliga vid Churchills jubileum i höstas.

Forts. sidan sexton, spalt fyra.